گوفتار شیرین بە

نوسینی : هێلین خلیل

2019

گوفتار شيرن به

ناوى كتێب : گوفتار شيرين به

نوسينى : هێلێن خليل

بابەت : هاندان

پێشەکی

بەناوی پەروەرێنی مەزنم سوپاس و ستایش بۆ خودای پڕ میهرەبانم کە منی گەیاندۆتە ئەو چرکە ساتە

زۆرجار ووشە گەلێکی قەتیس ماوی ناو ناخ وات لێدەکەن شت گەلێکی جوان دروست بکەی ڕازی هەموو

ئەو ووشانەی کە نەووتراون وەك موروو بە ریز کردنیان ملوانکەیەکی فرە جوانی لێ دروست دەبی

دروست بونی مرۆڤەکان لەو گەردوونە زلهێزە جوانترین سەرەتا بوو خودای گەورە مرۆڤەکانی بە جوانترین

شێوە دروست کردو هەر مرۆڤەو شێوە ڕووخسارێکی دایێ و لە سەر زەوی نیشتەجێی کردن وە ژیانی

فەراهەم کرد لەو ڕسق و ڕۆزیانەی کە سەرچاوەی ژیانن

بەڵام هەرجۆرە و قەدەرێك و چارەنوسێکی دا بە ﴿بەنی ئادەم﴾ هیچ کام لە ئێمە نیە کامل بێ

وەك دەبینین چەندەها کتێب و نووسەرمان هەیە هەم بیانی هەم کورد هەر هەموویانە لە نووسینی

ووشەیەك دەستیان پێکردووە وەك ئێمە کەسانی ئاساین بۆیە شتێك لە ژیان تەرك بکە ......مەترسە

ترس دوورت دەخاتەوە لە هەموو ئەو بیرو سەرکەوتنانەی کە زۆر دەمێکە مێشکتی داگیر کردووە من زۆر

دەمێکە دەخوێنمەوە وە ئەمەش وای لێ کردبووم کە چەندەها ڕستەی جوان لە بیرو زیهنم دروست ببێ

بەڵام هیچ کات دەستم نەدایە قەڵەمەکەم و نەمتوانی ئەو ووشانەی لە ناخمدان بهێڵم لە دایك بن

بەڵام ئیدی بە هەموو برِوا بەخۆبوونەمەوە دەستم پێکردو ترسم کوشت

ئەوەش یەکەم بەرهەمی منە بە پی دی ئێف خوازیارم کە توانیبێتم گەردیلەیەك هیوام ڕواندبیٚ لە
دڵتان و بوبێتە هۆی ئارامیتان بە ڕەخنەکانتان گەورەم دەکەن بەڵام ئەگەر ڕەخنەکان بوونیاتدەر بن
ئەوە ئەو کتێبە بچووکە دەبێتە جوانترین دەستپێك بۆ من
لە کەم و کورتیم ببورن لە کۆتایشدا هەمووومان پڕین لە هەڵە وە تا هەڵەش نەکەین فێر نابین .

7\11\2019

♥ هەولێر ♥

قسه كردن يەكێكە لە سيفاتە هەرە سەرەكيەكانى سروشتى مرۆڤايەتى ، مرۆڤ بە قسە كردنيەوە پێناسە دەكرێ زۆرجار بە چەند دەقەيەك دواندنى كەسێك بۆت ڕوون دەبێتەوە كە چۆن كەسايەتيەكى هەيە بۆيە پلەو پايە و بڕوانامە پێوەر نيە بۆ قسە كردن هەندێ ووشە و دەستەواژە هەن كاتێ لە كرێكارێكى نەخوێنەوار دەبيستى لە كەسێكى خاوەن بڕوانامە نەتبيستوە هەندێ كات كەسێكى ڕێك پۆش دەبينى كە جلەكانى هەموو مارکەن لە دڵەوە بە خۆت دەڵێى ئاخۆ دەبێ چەندە رۆشەنبيرو لە قسەدا لێزان بێ بەڵام كاتێك نزيكايەتى لەگەڵ پەيدا دەكەى دەبينى...

ئەوەى تۆ پێش بينيت بۆ دەكرد بوونى نيە و قسە كردن و ڕووكارى دەرەوەى زۆر دوورە لە يەكتر، كەسى گوفتار شيرين وەك ئەو گوڵە وايە كە لە ناو سەوزايى باخچەدا دەدرەوشێتەوە وە كاتێكيش لێى نزيك دەبيەوە بۆنى عەشق دەدا ، با ئێمەش يەكێك بين لەو گوڵانەى ئەو باخچە جوانە

ڕووى خۆش و گوفتارى جوان لە بەهەشتەوە هاتووە هەوڵ بدە دووربى لە گرژى و قسەى دڵشكێن بۆ ئەوەى ببيتە جێگاى دڵخۆشى خەڵكانى تر وەك دارێكى پڕ بەرهەم و سەوز بە كە لە دوورى چەندين كيلۆمەتر سەوزيەكەى بدرەوشێتەوە وە بەروبومەكەشى سوود بەخش بێ بۆ خەڵكانى تر .

هەموومان لەو كاتەى لە دايك دەبين دايك و باوك و ئەوانەى لە دەوروبەرمانن لەگەڵمان دەدوێن تا ئەو كاتەى كە نزيك دەبى لەوەى ووشەكان دەربكەين ئيتر هەمان ئەو ووشانە دووبارە دەكەينەوە كە فێر كراوين ، دوو جۆر دواندن هەيە ئەوەى يەكەم زۆر بە جوانى فێرى قسە كراوە و منداڵێك شيرين كەلام دەردەچێ

جۆرى دووەم فێرى كۆمەڵى ووشەى ناشرين و جنێو كراوە ئەوانەى دەوروبەرى بە ڕق و دەنگى بەرز وەڵامى يەكتر دەدەنەوە لەو نێوانە ئەو منداڵە بێبەش دەبێ لە قسەى شيرين و رەفتارى جوان هيچ كات لە دونياى ئارامى دا ناژى

گوفتاری شیرین و ڕوویکی بەخشندە لە هەموو شوێنێك شكۆ و نازداری خۆی هەیە

گوفتار شیرینی دروستكراو نیە بەڵكو درووست دەكرێ ، ئاكارێكی بەرزی مرۆڤە كە وای لێ دەكات هەمیشە
زوبانی بە شیرینی بەكار بهێنێ

چەندە جوان دەبێ وەڵامی هەموو قسە ناخۆشەكان بە شیرینی بدەینەوە كە تەنها شەرمەزاری بۆ كەسی
بەرامبەر بمێنێتەوە

خونچە گوڵەكان بە شیرین دوان و ناز كێشانیان دەكرێنە تەنانەت ئاژەڵەكانیش نەرو بی لە گەڵیان
نەرمی دەنوێنن بەرامبەرت ، ئازاری ڕۆحێكی شەكەت گوفتار شیرینی هەر هیچ نەبێ بەشێكی سارێژ دەكات

كەسانی شیرین گوفتار حەز دەكەی بەردەوام لە نزیكتەوە بن چونكە بونیان ئارامی و دڵنەوایی دەدا بە دڵ

چەندە جوان دەبێ لەرامبەر هەڵەی منداڵێك كۆمەڵێك گوفتاری شیرین و ئامۆژگاری جوان بەكار بهێنی

با هەمووما لەوەدا وەك سەروەری مرۆڤایەتی ﴿محمد ﴾ (درووودی خودای لێ بێ) بین نەرم وئارام بەخش
بین و خۆشەویستی بلاٌو بكەینەوە دووربین لە ئاكاری خراپ و ڕق و كینە هەمیشە بە خۆشەویستیەوە
بدوێین .

ئاگادارى ئەو ﴿ تيرە ﴾ بە كە لە دەستى خۆت دايە پێش ئەوەى لەكەوان دەرچێت

مرۆڤەكان چەندين سەدەيە لەسەر ئەو زەويە دەژين و بە چەندين قۆناغدا تێپەڕيون و ژيانيان ئەزموون
كرديە لە بچووكترين داهێنان دەستيان پێكرديە سەبر سەبر شت فێربوون تا گەيشتۆتە ئەو ڕۆژەى ئەمڕۆ
نايەكسانيەكانى ژيان وردە وردە هەوڵى يەكسان بوونيان درا بەڵام ......
لەگەڵ ئەو هەموو پێشكەوتنە مرۆڤ دڵى بە ژيان خۆش نيە ئەو شتانەى كە دەبوو بايەخدار بن بێ بايەخ
بوونە هاوڕێكان دڵى يەكتر دەشكێنن دايك ئامادە نيە گوێگرێ بۆ كچەكەى باوك هەستى كوڕەكەى بريندار
دەكا برا وەك بێگانە لەگەڵ خوشكەكەى ڕەفتار دەكا .
قسەو گوفتارى شيرينيان لێ وون بوە بيريان چۆتەوە قسە زبر و تاڵەكان ئێسك ناشكێنن بەڵكو ﴿ دڵ ﴾
وورد و خاش دەكەن وە دەنگى ئەو شكانە كەسيش نايبيستێ
ئازارى قاچ شكانێك هيچ نيە بە بەراورد بە شكانى دڵ هەروەك وەك چۆن جەستە نەخۆش دەكەوێ بەهەمان
چەشن ناخ و دەروون توشى نەخۆشى دەبێ زامدار بوونى جەستە چەند ڕۆژێك دەخايەنێ بەڵام بۆ چەندين
ساڵ ئەو برينە سارێژ نابێ كە تووشى دڵ دەبێ .

مەولانای دڵان دەفەرمووێ :– گوڵ لەسەر بەرد ناڕوێ

ببە بە گڵ دەبیتە گوڵستان

مەولانا لەو دوو دێرە پێمان دەلێت کە ئەگەر ئێمە لە خۆمانە دەست بەوە نەکەین کە ئیدی یەکتر نەشکێنین و واز لەو قسە زبرانە نەهێنین ئەوە لە باخچەی ژیاندا یەك گوڵیش ناڕوێ .

هەمیشە ئاگاداری ئەو ووشانە بن کە لە زارتان دێتەدەر چونکە گەڕانەوەی نیە وەك ئەو ئەو تیرە وایە کە بە خێرایی لە کەوان دەردەچێ وە ڕەنگە دڵی ئازیزێکت بپێکێ .

گرنگی بدە بەو هاوڕێیەی کە لە چەشنی فریشتەیە

هەمیشە لە گەڵتە هاوبەشی هەموو سەختیەکانتە دڵۆپە فرمێسکەکانت دەسرێ پێش ئەوەی بەسەر گۆناتا

ووشك ببێ....

خۆشەویسیت پێ دەدات گرنگی بە بۆچوونەکانت دەدا گوێت بۆ ڕادەدێرێ

توند دەست بگرە بەو هەموو موحیبەتە چونکە ئەو جۆرە کەسانە تایبەتن ڕەنگە ژیان دەرفەتی دووبارە

بوونەوەی کەسێکی لەو چەشنەت پێنەدات .

کاغەرە ووردە فڕیوەکان کۆکردنەوەی تاقەت پڕوکێنە

مینا بە دڵێکی پڕ لە غەم چوە لای مامۆستاکەی ....

مامۆستاکەی هۆکاری ئەو شپرزەیی و دڵ تەنگیەی لێپرسی مینا سەری بەرز کردەوەو بە غەمێکی زۆرەوە

سەیری چاوانی مامۆستاکەی کردوو و پیێ ووت کە ئەمرۆ لە کاتی مشت و مڕ کردن نەیتوانی خۆی کۆنترۆڵ

بکات و قسەی ناخۆشی بە هاوڕێکەی ووتوە .

مینا ووتی : مامۆستا من زۆر دڵ تەنگم چونکە ئەو هاوڕێیەم کەسێکی بە جەرگ و میهرەبانە وە هەمیشە

لەگەڵم بووە یارمەتیدەرم بووە لە گشت بارودۆخێك بەلاَم منی گەمژە لەسەر شتێکی کەم بایەخ قسەی

ناخۆش لە دەمم هاتە دەر

مامۆستاکەی ویستی وانەیەکی فێربکات داوای لە مینا کرد کە کاغەزێکی سپی بهێنێ ئینجا پێی ووت بیکە

بە چەندین پارچەی زۆر زۆر بچووك مینا ئەوەی کرد کە مامۆستاکەی ووتی ، ئینجا مامۆستاکەی ووتی

هەموو ئەو پارچە کاغەزە ووردانە فڕێیدات و تاکو بە هەموو شوێناکدا بلاَو ببنەوە ، ئینجا پێی ووت بڕۆ

هەموو ئەو پارچانە کۆبکەوە مینا دەستی کرد بە کۆکردنەوە بە ڕاکە ڕاکە بەملاو بەولا ڕای دەکرد بای

سروشت هەر پارچەیەکی بەلایەکا بردبوو مینا زۆر هیلاك بوو گەڕاوە لای مامۆستاکەی و دەستەکانی

نیشان دا کە تەنها

چەند پارچەیەکی کۆکردبۆوە ....

مامۆستاکە ووتی ویستم لەمەی کردم ئەوەت بۆ ڕوون بکەمەوە کاتێ ئەو قسانەی لە زار دەردەچن وەك ئەو

پارچە کاغەزە ووردانە کە بەهەموو گۆشەیەکدا بلاۆو بوونەوەو کۆکردەوەی سەخت بوو هەمان شت ئەو

ووشانەی لە زار دێنە دەر ناتوانی بیان گەڕێنیەوە .

وە هەندێ کات داوای لێبووردێکی سادە ناتوانێ قەرەبووی دڵشکانێك بکاتەوە

هاوڕێ باشەکان یارمەتیت دەدەن بە دۆزینەوەی شتە گرینگەکان کە وونت کردووە

وەك....

زەردەخەنەت ، ئازایەتیت ، متمانە بەخۆبوونت ،

بیرت دەخاتەوە کە تۆ تەنها نـــی

لە هەموو ساتێك کەسێك هەیە کە هاوڕێگاتە

ڕۆژەکە تەواو بوو ئەو فرۆشیارەی کە شیرینی دەفرۆشت چووە لای ئەو فرۆشیارەی کە ترشی دەفرۆشت

لێی پرسی بۆچی خەڵکێکی زۆر شتیان لای تۆ کڕی لە کاتێك کەم کەس هاتنە لای من بۆ کڕینی شیرینی

ئەویش وەڵامی داوە : من ترشی بە زمانی شیرین دەفرۆشم بەڵام تۆ شیرینیەکە بە زمانێکی ترش دەفرۆشی

بینیتان کە قسەی جوان و ڕوخسارێکی زەردەخەناوی... چ پەرجوێك دەخوڵقێنێ

دڵەکانیش بۆ کردنەوەیان و چوونە ناویان

پێویستان بە کلیلی گوفتار شیرینی و ڕووێکی خۆشە

﴿ موحسین ئەمین ﴾

چی دەبێت ئەگەر ئەو ژیانە بە موحیبەت و عەشقەوە بگوزەرێنین دووركەوینەوە لەو هەموو

ڕەفتارە کاڵفامیانە

چی دەبێت ئەگەر بەرامبەر هەموو سەختیەکانی رۆژگار خۆڕاگر بین

چی دەبێت ئەگەر هەمیشە بە گیان وەڵامی بەنگکردنەکان بدەینەوە

بۆ دەبیٚ یەکتر بشکێنین ؟

ئایا هیچ کات ئەو پرسیارەت لە خۆت کردووە لە جێی هەموو ئەو قسە زبر و ناخۆشانە گوفتاری شیرینی

هەنگوین بەکاربهێنین چی دەخوڵقیٚ !

دونیایەك جوانی دەخوڵقیٚ... کەونێك میهرەبانی دەخوڵقیٚ

بۆن وبەرامەی عەشق بە هەموو شوێنێکدا بڵاودەبێتەوە

واز بێنە لەو بیرکردنەوە ڕەشبینیانەت چێژببینە لەو ساتەی تێیدای

ڕابردووت فەرامۆش بکە و دەست هەڵگرە لە نیگەران بوون بۆ بەیانی

چێژببنە لە جوانیەکانی ژیان لە دیمەنی رۆژئاوا بوون و

پەلکە زێڕینەی ئاسمانە شینەکان

لە بینینی دایکت و زەردەخەنەی باوکت

لە خۆشەویستی هاوسەرەکەت و دەست گرتنی پەنجە نەرمەکانی کۆرپەکەت

مەهێڵە بێبەش بی لەو هەموو جوانیە

دڵنیابە ژیان جوان نابیٚ مەگەر خۆت جوان بین بی .

مەولانای دڵان دەفەرمووێ :   مرۆڤ لە رێگای گوێیەوە قەڵەو دەبێ

ئاژەڵیش لە رێگای قورگ و نۆشیەوە

ووشە ناسکەکان ئارامی دەدەن بە دڵ ، یەك ووشەی شیرین بۆ مرۆڤ وەك ئەوە وایە پڕ بە سکی خۆی خواردنی خواردبێ کاریگەری قسە پۆزەتیڤەکان ڕۆح و گیان قەڵەو دەکەن هەمیشە بە گوفتاری هەنگوین ئاسا بدوێ

کاتێ کەسێك بیرۆکەی تۆی دەوێ کە ئایا شێوازی قژی جوانە یان نا ڕاستەخۆ مەڵێ ئەوە ناشرینە سیماشتی ناشرین کردووە تۆ بەو شێوازە قسەیە هەستی ئەوە لەلای ئەو درووست دەکەی کە ئەو خۆی لە ئەزەلەوە ناشرینە ، سەرەتا پێی بڵێ قژی تۆ هەر خۆی جوانە وە ڕەنگەکەی لێت وەشایە بەڵام ئەگەر بە جۆرە شێوازێکی تر ببیەستی زیاتر لێت جوان دەبێ

ڕەخنە مەگرە لەو شتانەی کە مرۆڤ دەستی نیە لە درووست کردنی هاوڕێکەت مەڕوخێنە بەوەی پێی بڵێی باڵای تۆ زۆر کورتە بە بیانوی ئەوەی ئەوە گاڵتەیە .... هەموو شتێك ئی گاڵتە نیە تۆ نازانی بەو قسەیەی دەیکەی چی لە ڕۆح و گیانی ئەو کەسەدا دەخولقێنی .

هەندێ کەس هەن شێوازی قسە کردنیان هێندە نایابە کە ناتەوێ چرکەکان تێپەڕ بن کاتێ لە گەڵ ئەو وتووێژ دەکەی ، قاچ بنێ بە گیانتا لات وایە کە هیچت بۆ نەکرووە ناخی جوان و شیرینی گوفتار لە هەموو شوێنێکی ئەو کەونە خۆشەویستت دەکا .

زۆر جار دەبینین دایکێك چۆن قسەی ڕوخێنەر بە منداڵە لاسارەکەی دەڵێ ئەو منداڵە دە شکێنێتەوە لە
تەمەنێکی زۆر زووەوە وای لێ دەکات هەست بە کەمی خۆی بکات لە هەموو شوێنێ بێدەنگی هەڵبژێرێ
چونکە هەمیشە ئەو دایکە ئەو منداڵەی دەم کوت کرد لەبەرامبەر هەموو لاسارییەکانی ئامۆژگاری نەکرد و
لایەنە باشەکانی نەخستە بەر دەستی تۆ کە بڕیارت دا ببی بە دایك دەی ئیدی دەبێ ئامادەیی ئەوەشت
تێدا بێ لە هەموو بارودۆخێك خۆڕاگر بی .

کچانێك هەن لە هیچ کام ئەو پێداویستیانەیان کەم نیە کە دڵیان دەیەوێ هەر شتێك ئارەزووی بکەن
دیـتە بەردەمیان بـەڵام شەیدای یەك ووشەی خۆشە کە بیبیستـێ لە دایك و باوکی لە دڵی دا زیندانێك
درووست بوە کە خوازیارە ڕۆژەك ئازادی ببینێ دڵی کچەکان بە تەنها کراسی جوان و پێڵاوی پاژنە بەرزی
ناوێ ئەو شتانە لەلای ئەو مانا نابەخشێ لە کاتی کانیاوی غەم بەردەوام لە دڵی دا شە پۆڵ دەدا .

تـۆی دایك و باوك کچ و کوڕەکانتان فەرامۆش مەکەن هەمیشە لەسەر هەڵە بچووکەکان سەرکۆنەیان
مەکەن ،دەمکوتیان مەکەن هاوڕێیان بن گوێیان بـۆ بگرن ڕازەکانی دڵیان ببینن ئارەزووی زۆر هەیە لە
دڵی منداڵەکانتان چی دەبێ ئەگەر پاڵپشتی بی؟

چی دەبـێ لە گەڵیان دانیشن گفتوگۆ بکەن ئەوەی بە قسەی ناخۆش بۆی ڕوون دەکەیەوە دەتوانی بە دوو
ووشەی شیرینی هەنگوینی بۆی ڕوون بکەیەوە ....

خودای گەورە دەفەرمووێ ﴿ وَ قُولُوا لِلنّاسِ حُسْنًا ﴾ (البقرة :83)

گوفتار شیرینی و ڕەفتار جوانی دەبێ موسوڵمان خۆی بیڕازێنێتەوە نەك لەبەر ڕازی کردنی دڵی بەرامبەر بەڵكو لەبەر ئەوەی خودای گەورە داوای ﴿ حوسن ﴾ی کردووە، خودای گەورە گوفتار شیرینی خۆش دەوێ و داوا دەکات کە بە قسەی شیرین لەگەڵ یەکتر بدوێین و چاکە لەگەڵ یەکتر بکەین و بە خۆشەویستیەوە سەیری یەکتر بکەین .

هەموو بەيانيەك كە چاوەكانم دەكەمەوە بەخۆم دەڵێم

دەتوانم وا لە خۆم بكەم ئەمڕۆ دڵخۆش بم

يان دڵتەنگ بم

دەتوانم هەڵبژێرم كاميان بم ، دوێنێ مرد

سبەينێ هێشتا نەهاتووە تەنها يەك ڕۆژم هەيە

ئەمـــــڕۆ

بۆيە تێيدا دڵخۆش دەبم .

﴿كارڵ ماركس﴾

♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥

هەميشە ئەوەت لە ياد بێت

سەركەوتن

خۆشگوزەرانی

هێز و پلە و پايە

شتانێكن كە خۆڕسك درووست نابن بەڵكو دەبێ خۆت هەوڵی بە دەست هێنانيان بدەی

بەرەنگاربوونەوەی شكست ئە نجامی سەركەوتنە

مەوەستە لە هەوڵ دان مەهێڵە كەس ساردت بكاتەوە

مرۆڤ چەندی مێشكی لەسەر بيركردنەوەی جوان

ڕابێنێت جيهانی مرۆڤ ئەوەندە جوانتر دەبێ

شـانــازی بە بوونتەوە بکـــە

بە هەبوونی هەمــوو ئەو شتانەی لە تۆدایە شانازی بکە تۆ لەو جیهانەدا تـاکی خۆتت قبوڵ بێ بەو

شێوەیەی کە هەی شانازی بکە بەو بەهرەیی کە لە تۆ دایە شانازی بکە بە ڕەفتارت .. بە دەستپاکیت بە

راستـگۆیت

لەگەڵ کەسانێك ژیان بکە شانازیت پێوە بکەن مەبە یەدەگ لە ژیانی هیچ کەس لەو شوێنە بە کە بوونت

گرینگ بێ

بەهێز بە هەوڵی جدی بۆ هەموو ئەو کارانەت بدە کە خەڵکانی تر پێت دەڵێن تۆ ناتوانی ئەوە بکەی

بگری زیاتر لەوەی دڵت دەیەوێ بگری هەمدیسان هەڵسەوە سەرت بەرز بکەوە بە شانازیەوە بە ڕێگادا بڕۆ

خۆشەویستی ببەخشە چاکەیان لەگەڵ بکە چاوەڕێی ستایش مەبە

زیاد لە پێویست گرنگی بەکەس مەدە هیچ کەس لە خۆت گرینگتر نیە

بە بوونی هیچ کەس درووست نەبووی تا بە نەبوونیان بڕوخێی

شانازی بە خۆتەوە بکە کە کۆپی کراوی کەس نی تەنها خۆتی

شانازی بە خۆتەوە بکە کاتێ پێت دەڵێت سوپاس بۆ ئەوەی کە هەی

هەمیشە جیاواز بە..

به لاسایی کردنەوەی ئەم و ئەوە ناگەی بەهیچ تەنها خۆت وون دەکەی

با هەمیشە شتانێك لە تۆدا هەبن کە تایبەت بن بە خۆت

گوێ مەگرە بۆ قسەی هیچ کەس ئەو کارە بکە کە بە ڕاستی دەزانی

تۆ ناتوانی بە دڵی هەموو کەس بی وە دڵی هەموانیش لە خۆت ڕازی بکەی

ئەوە لەبیر مەکە تۆ جیاوازی تۆ جوانترین و نایابترینی کەس ناتوانێ شوێنت بگرێتەوە

تۆیەکی تر هیچ کات دروست نابێتەوە .

بەهێزبە .. کۆڵ مەدە .. مەوەستە

شانازی بەخۆتەوە بکە ، بڕیار لە دەستی خۆتە کە بتەوێ خەڵك بە گەورەیی بتبینن یـــــان

بە کەم بایەخ و بێ هێز لێت بڕوانن .

یەکێك لە یاساکانی شکۆمەندی مرۆڤـ

ئەوەیە

کەس ناچار نەکەیت گرینگیت پێبدا و هەواڵت بپرسێ

کەسێك کە بەڕاستی خۆشی دەوێ

بە دوات دەگەڕێت وەك ئەوەی

شتێکی بە نرخی وون کردبێت

گرنگی پێدان سیفەتێکە دروست ناکرێ

بۆیە کەس ناچار مەکە گرینگیت پێبدات

ئەو کاتە وەك ئەو کەسەت لێدێت

کە درەختێکی پلاستیکی ئاو دەدات

و

چاوەڕێی بەروبومی لێدەکات

" نزار قەبانی "

با هەوڵبدەین خۆمان خۆش بوێ هەموو ئەو سیفاتە جوانانەمان خـۆش بوێ کە لە ئێمە دایە تەنانەت

تورەیی و سەرشێتیەکانی خۆشمان خۆش بوێ ئەو ساتانەشمان خۆش بوێ کە لە ناو تەنیایی دا گوم بوو

نیگەرانی ئەوە مەبە کە خەڵك چۆن بیر لە تۆ دەکەنەوە ئەوەندە بەسە تۆ متمانەت بە خۆت هەبێ

ئەو کارانە بکە کە دڵخـۆشت دەکەن و ئاسوودەیت پێ دەبەخشن بەڵێن بە خۆت بدە کە هیچ کات کۆڵ

نەدەی.....

بەڵێن بدە کە بەبەهێزی بمێنیەوە ئەگەر لە ترۆپکی بێ هیوایش دابی ئەوسا ببینە ژیان چ ڕەنگێك دەدا

کۆنترۆڵی هەموو تورەییەکانت بکە شکۆی ئارامیت مەشێوێنە ڕێگە مەدە خەڵك بە ڕەفتارە کەم

بایەخەکانیان دەریای هزرت مەنگ بکەن شێوازی ئەوان بەکارمەهێنە با هەمیشە گوفتاری هەنگوین

مێوانی سەر لێوەکانت بێ ، سەرت بەرز ڕابگرە متمانەت بەوە هەبێ کە دەیکەیت خەڵك لایان گرینگ نیە

کە چی دەکەیت

بۆیە شێوازی ژیانت مەگۆرە بۆ ئەوەی ئەوان ڕازی بکەی لە هەموو چرکەکاندا خۆت بە .

ئاگاداری ئەو دڵە بێ خەوشەت بە کە لە سینەت دایە بە دووری بگرە لە ڕق و کینە دووری بخەرەوە لەو

کەسانەی کە هەمیشە هەوڵی شکانی دەدەن دڵەکانی ئێمە ئەهلی ڕق و کینە نین بۆیە

ئاگاداری بە....

لێبووردە بە بەڵام ساویلکە مەبە .... لێبووردە بەڵام لە بیر مەکە چییان بەرامبەر کردی

تۆ خۆریت درەوشانەوەی خۆت ببینە

بنۆڕە ڕووناکی تیشکەکانت کاتێ خێزانەکەت پێت دەڵێن

شانازیت پێوە دەکەین

بۆ ئەوانەی کە سەیری درەوشانەوەت دەکەن

دەبێ لە دوورەوە سەیرت بکەن

چونکە تینی ڕووناکیەکەت ئازاری چاوەکانیان دەدات

♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥

هەستەوە...

هەموومان ڕۆژانێکی خرا پمان هەبووە لە گوزەری ژیاندا

هەمووومان بە کۆمەڵی بارودۆخی دژواردا تێپەڕیوین

گەر تەواوی ڕۆژەکەت بە خرا پی تێپەڕی ئەوە هەم دیسان هەستەوە سەر پێ

هەندێ جار نائومێدی باڵ دەکێشێ بەسەرتا

دونیایەك نیگەرانیت پێ دەدا

لەگەڵ هەموو ئەوانەش ئیرادەی خۆت لە دەست مەدە

هەموو نا ئومێدیەکان کاتین

لە پاش هەموو هەورێکی ڕەشی باراناوی رووناکی خۆر دەردەکەوێتەوە

- هەمووان وەك تۆ بەبەخت نین ماڵێكیان هەبێ هەمووان وەك تۆ بەبەخت نین خێزانێكی گشتگیریان هەبێ
- وە هەمووان وەك تۆ مافی ئەوەیان نیە كە خۆیان بڕیاری ژیانی خۆیان بدەن بە هەزاران كەس هەن لەو
- پەڕی خرا پی دا دەژین ئەی چی دەربارەی ئەو كەسەی هیوا خوازە لە شوێن تو بێ
- ئەی چی دەربارەی ئەو كەسەی توشی شێر پە نجە بوە خەون بەوە دەبینێ وەك تۆ لەش ساغی بۆ
- بگەڕێتەوە ئەی چی دەربارەی ئەو منداڵە دەست تەزیوەی كە كە كاردەكات لە ساردی زستاندا
- خەیاڵ دەبیاتەوە ناو ژوورێكی گەرم
- سوپاس گوزار بە ......
- دوور كەوە لەو هەموو ئەو شتە نەرێنیانەی هیوا بڕاوت دەكەن دووركەوە لە مرۆڤە ڕەشبینەكان
- هاوڕێیەتی كردن كەسانی ڕەشبین كاریگەری لەسەرت درووست دەكەن هەروەك چۆن بوونی ددانێكی ساغ
- لە تەنیش ددانێكی خراپ ددانە ساغەكەش بەرەو خراپ بوون دەبات
- ئەگەر لە تەواوی ژیانت توشی نسكۆو ناخۆشی نەهاتی ئەوە هیچ كات قەدری رۆژە خۆشەكان نازانی بگرە
- چێژیش لێ نابینی
- كاتە سەختەكان فێرت دەكەن چۆن لەسەر قاچەكانت بوەستی وە دەتكەن بەو كەسەی كە پێویستە ببی

دیسان گوفتار شیرین بە

سەرەڕای ئەو هەموو هۆکارو سەختیانەی باسم کرد ئەوە هەم دیسان گوفتار شیرین بە

کلیلی هەموو ئاسوودەیی و کرانەوەی قوفڵی دەرگای موحیبەت گوفتار شیرینیە

گەر بتەوی خۆشەویستی نێو خەڵك بی ئەوە دیسان گوفتار شیرین بە

کاتێك ووشەی زبرت لەگەڵدا بەکار دەهێنن   کاتێك ئازارت دەدەن

تەنها بـــێدەنگ بـــە...

ئینجا ببینە کە ئازاری ویژدان چۆن خەوی لە چاوانیان تۆراندوە

تۆ بە جۆرێك باش بە کە هەرکەس هەڵەی بەرامبەرکردی پڕ بێت لە پەشیمانی

چونکە تۆ زمانت پاراست لەقسەی زبر و ناخۆش

باشەکان هیچ کات هیچ لە دەست نادەن

بەڵکو لە دەست دەدرێن

﴿ هەر لەو ساتەی ئەوە دێرە دەخوێنیتەوە بە ئازیزێکت بڵێ خۆشم دەوێی ﴾

مەهێڵە هیواکانت بە تەنافی ترسەوە ووشك ببێت

ئەگەر هەوڵێکی زۆریش بدەی

ئەگەر زۆریش هیلاك و ماندوو بی

بەلام بترســــی

ئەوە ناگەیت بە هیچ

ترس مرۆڤ لاڵ دەکات ، ڕێگر دەبێت لە ووتنی ئەو ووشە نەوتراوانەی ناخت

ڕێگر دەبێ لە دەست پێکردن بۆ بەدیهێنانی خەونەکانت

ئەگەر دەست هەڵنەگری لە ترسان

ئەوە هەموو ڕۆژ هیواکانت بەبەرچاوتەوە هەڵدەوەرن

بوێربە ، هەوڵبدە ، زاڵ بە بەسەر ترسەکانت

بۆ ئەوەی بەسەر ترسا زاڵ بیت دەبێت قسە لەگەڵ ناخی خۆتدا بکەی

بە خۆت بڵێ من دەتوانم ئەوە بکەم

پلانت هەبێ ، کاتێك تەرخان بکە بۆ ئەو شتەی هەوڵی سەرکەوتنی دەدەی

بەرەنگاری هەموو ئاستەنگەکان ببەرەوە

ئەگەر شکستیشت هێنا

هەستەوە

هەم دیسان هەوڵ بدەرەوە

لەناوبردنی ترس بوێریت پێدەدات

کە نەوەستی لە هەوڵ دان

ترس لە سەرکەوتن سەرەتای شکستە

ئەو سێ خاڵە پەیڕەو بکە بۆ ئەوەی ترس ناخت پەنگ نەدا

مەترسە

مەترسە

دیسان مەترسە

ئەوجارەیان با گوفتارە شیرینیەکان لە هاندانداا ببینینەوە بۆ ئەوانەی ترسیان هەیە و هەوڵیش دەدەن

سەرکەوتوو بن

گەر کەسێك داوای ئەوەی لێ کردی یارمەتی بدەی لەو پرۆژەیی کە لە مێشکی دایە یان کاری لەسەر دەکات بەلاّم

ترسی هەیە..

تۆ ببە دەرگایەکی هیوا بۆ ئەو

هەتا ئەگەر ئەو پرۆژەیەشی قورس و زەحمەت بێ ، پێی مەڵێ ئەوە زەحمەتە تۆ ناتوانی

هەتا ئەگەر بە کردەوە نەتوانی یارمەتی بدەی

بیری خۆت بخەرەوە کە گوفتارە شیرینەکان لە هەموو کاتێکدا هیوا بەخشن

قسە ئەرێنیەکان زۆر پێویستن و کاریگەری درووست دەکەن وەك ئەوە وایە بەشێك لە کارەکەیت

بۆ ئاسان کردووە

چەندە نایابە کەسێك لە نێو حەشاماتی ئەو گەردوونە بە هۆی تۆوە هەست بە هێز و متمانە بکە

ناخت پڕ گوڵ بێت

هێنده گوڵ له ناخت دا بڕوێنه که له زمانتدا گوڵ بوەرێت

چاوەکانت ڕەنگی گوڵ بگرێت

له دەمارەکانتدا بۆنی گوڵ پیاسه بکات

خۆت ببه به خونچه و خونچەیەکیش به

له باخی هەموو دڵێکدا

به دڕك بوونت

ناگەیت به هیچ

دڕکەکان له ناختدا مه پارێزە

دڕکەکان دڵ بریندار دەکەن

دەمارەکانت دەبڕن

هەناسەدانت سەخت دەکەن

هەنگاوەکانت ڕادەگرە

مرۆڤەکانت لێ به دوور دەگرن

وەك گوڵ به ...

هەموو بەهارێك وەرزێکی نوێ تاقیبکەوە

ڕوخسارت دووبارە درووست کەوە و

بۆنێکی تازە ، جوانیێکی تازە ، ناخێکی تازە بڕوێن

گوڵ به و گوڵ بچێنه

ئەو چەند دێرە ناوازەیە کە دونیایەك جوانی هەڵگرتوە ناخ دەکات بە گوڵستان

شیرینی شەکری لێ دەچۆڕێ

گوفتارەکانی هەندە ناسکن حەزت دەکرد رۆمانێکی بێ کۆتا با

چەندە حەزم دەکرد ئەو چەند دێرە نازدارە هی من بان

دەبێ ئەو کەسە چەندە هەست جوان و رۆح شیرین بێ

حەزم دەکرد بزانم نووسەری ئەو چەند دێرە کێیە بەڵام بەداخەوە لە شوێنێکی بێ ناونیشان خوێندمەوە

﴿ بۆ ئەوەی چاوێکی جوانت هەبێت سەیری جوانی کەسانی تر بکە ، بۆ ئەوەی لێوێکی جوانت هەبێت

تەنیا ووشەی جوان و میهرەبانــی پێ دەربڕە ، وە بۆ هاوسەنگی لەگەڵ زانست بڕۆ

کە هیــچ کات تەنیات ناکات﴾

{ ئۆدری هێپبێرن }

وەك گوڵە بەییوون بە

جوانی بەخشەر بە کاتێك لە دووری چەندین کیلۆ مەترەوە سەیرت دەکەن

شیفا بەخشەر بە کاتێ داوای یارمەتیت لێ دەکەن

بۆن و بەرامە بڵاوبکەرەوە کاتێ باوەشی موحیبەتیان بۆ کردیەوە

♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥ ♥♥

گرینگی پێدەر بە تا گرینگ بی

گرینگی پێدانەکان هەڵمەگرن بۆ دوایی

ئێستا دەست پێ بکە ، هیچ کات درەنگ نیە بۆ دەست پێکردن

خۆشەویستی ببەخشە ...

عەشق بڵاوبکەوە

گرینگی پێدانەکان هەڵ مەگرن بۆ دوایی

دوایی دەبێ بە غەم

دەبێت بە نیگەرانی

دەبێت بە پەشیمانی

دەستەکانی دایکت ماچ بکە ، پێی بڵێ

تۆم بە تەواوی ئەو ڕەنجانە خۆش دەوێ کە بۆ منت کێشاوە

توند باوکت لە باوەش بگرە ، پێی بڵێ

تۆم بە ئەندازەی هەموو ئەو تاڵە سپیانە خۆش دەوێ کە بۆ پێگەیاندنی من سپیت کردووە

دەستەکانی هاوڕێکەت توند بگوشە ، پێی بڵێ

تۆم لە جێی هەموو ئەو کەسانە خۆش دەوێ کە ڕقیان لێتە

برۆ دیداری هەموو ئەو کەسانەی کە ڕۆژانێك بە یەك گوفتاری شرینیش بێ یارمەتی داوی

بۆی دووپات بکەوە کە خۆشت دەوێ

ئەوە لە یاد مەکە ڕۆژێك دێت دەرفەتی هیچ کام لەمانەت نابێ ... بۆیە ئێستا دەست پێبکە !

گرینگی پێدان یەکێکە لە پارچە گرینگەکانی گوفتار شیرینی

ئەگەر بتەوێ دەست بەوە بکەی کە گرینگی پێدانەکان دەربڕی

ئەوە پێویستت بەوەیە گوفتارت شیرین بکەی ، بە شیرینی هەنگوینەوە بە ئازیزانت بڵێ

﴿ تۆم خۆش دەوێ ، بونی تۆ بۆ ژیانم گرینگە ، چەندە باش بوو کە بوونت هەیە . کاتێ لە نزیکمی

ئارامی دەدەی بە ڕۆحم ﴾

گرینگی پێدان پەیوەندیەکان پتەو دەکات ... دایك هەست دەکات چەندە گرینگ و خوشەویستە بۆ

ڕۆڵەکانی باوك هەستی ماندوویێتی دەڕەوێتەوە کاتێ ئەو هەموو گرینگ پێدانە دەبینێ

هاورێ چەندە هەست بە کەیف خۆشی دەکات کاتێ خۆی لە نێو ئەو هەموو گرینگی دانە دەبینێتەوە

هیچ کات یەکتر ئیهمال مەکەن کەسمان نازانین کە چەند ساڵ دەژین کەسانێ هەن 50 ساڵ دەژین یان

هەمانە تەنها یەك ساڵ تەمەن دەکا دەبێتە پە پولەو بەرەو بەهەشت باڵ دەگرێت

ئەو کەسەی 50 ساڵ دەژی دەرفەتێکی زۆری لە ژێر دەستە کە خۆشەویستی ببەخشێ گرینگی بدات

بە ئازیزانی

چاکە بکات لە گەڵ خەڵکی ، دەرفەتێکی زۆری هەیە تا بە ئەزیزانی بڵێت خۆشم دەوێن

با ژیانمان بە ڕق و کینەو ئیهمال کردن بە ڕێ نەکەین چونکە کاتێ ڕەش

با ژیانمان بە ڕق و کینەو ئیهمال کردن بە ڕێ نەکەین چونکە کاتێ ڕەشەبای مەرگ هات

جگە لە پەشیمانی هیچی تر لەگەڵ خۆت نابەی

پەمەیی

ماموستای هونەر هاتە ژوورەوە داوای لە قوتابیەکان کرد کە دەفتەری هونەر بخەنە سەر تەختەکە

ئەو وێنەیی کە لە خەیاڵیانە بیکێشن

هەر هەموو قوتابیەکان دەستیان کرد بە نیگار کێشان و خەریکی وێنەکانینان بوون

ماموستاکە یەك یەك دەچوە لای قوتابیەکان هۆکاری کێشانی وێنەکەی لێ دەپرسین

یەکێکیان وێنەی شاخ و تاڤگەی کێشابوو

یەکێکی تریان وێنەی گوڵی کێشابوو

یەکێکی تریان وێنەی تۆپێکی کێشابوو

لەناو ئەو هەموو جە نجاڵیەی پۆل قوتابیەکی زۆر هێمن سەرنجی ماموستاکەی ڕاکێشا

ماموستا چوە لای پێی ووت ئەو وێنەیە چیە کێشاوتە

ووتی ئەوە وێنەی بەردێکی پەمەییە

ماموستا ووتی ناوت چییە؟

کچە ژیکەڵەکە بە نازەوە سەری بەرز کردەوە ووتی : ناوم« پەلین »ە

ماموستاکە ووتی پەلین چەندە ناوێکی دڵخواز و نایابە

ئینجا ووتی باشە بۆچی لە ناو ئەو هەموو جوانیەی سروشت بەردێکت هەڵبژارد کە وێنەی بکێشی ئەی

بۆچی پەمەیی؟

پەلین ووتی : مامۆستا گیان ئەو کاتەی هەموو دونیات بە جوانی بینی ئەو کات بەردەکانیش دەبێتە

یەکێك لە جوانیەکانی سروشت لەلات منیش ڕەنگی پەمەیم بە شایستەی ئەو هەموو جوانیە زانی

مامۆستاکە سەری سوڕما لەو وەڵامە جوانەی پەلین کە تەنها 7 ساڵە !

بیربکەوە ئێمە هیچ کات لە جوانی بەردەکا نمان ڕوانیە؟

ئایا هیچ کات بیرمان کردۆتەوە ئەو جیهانە هەزارەها بەردی جوانی تێدایە؟

ئایا هیچ کات لە جوانی دیمەنی شەبەنگت ڕوانیە کە دوای باران بارین دەردەکەوێ ؟

ئایا هیچ کات چێژت لە ڕێژنە باران و لێزمە باران بینیوە ؟

ئایا هیچ کات چێژت لە یاری کردنی ئەو منداڵە بینیوە کە بە دەستەکانی رووخساری خۆی تۆزاوی دەکات؟

ئەو هەموو شتە لەو دونیا بێ ئەندازە فراوانە ڕوو دەدات ئایا هیچ کام لەو دیاردانە سەرنجتی ڕاکێشاوە !

کاتێك هەڵەیەك دەكەی تەنیا سێ شت هەیە

پێویستە بیانكەی ...

دانپیێدانێ ، لێوەی فێربە ، دووبارەی نەكەیتەوە .

﴿ پۆل برایانت ﴾

هـــەڵـــە

لەو كاتەی بۆ یەكەم جار بە پە نجەكانت قەڵەمت گرت چەندین جار هەڵەت كرد تاوەكو فێری نووسینی پیتەكان بووی ، كاتێك لە تاقی كردنەوەی قوتا بخانە لەیەكێك لە پرسیارەكان هەڵەت كرد بەو هۆیەوە نمرەی تەواوت نەهێنا بەڵام لەو هەڵەیەوە وەڵامە ڕاستەكەت زانی.

هەندێ كات پێویستەهەڵە بكەی بۆ ئەوەی ببی بە مرۆڤێك بە دوای ڕاستی هەڵەكانت دا بگەڕێ

بهێڵە هەڵە بكەی تا فێر ببی

هەموو زانینێك لە هەڵەوە دەستی پێكردووە

بەڵام مەهێڵە هەڵەكانت هەر بە هەڵەیی بمێننەوە

ئەزموون وەرگرە لە هەموو ئەوانەی لە سەرەتایی دەست پیكردنت هەڵەت تێدا كردووە

تۆ بۆ ئەوە دروست نەكراوی هەموو ژیانت بۆ فەراهەم بكرێ

لێ گەڕێ با شكست بێنی با هەڵە بكەی با نائومێد بی

ئەوانە دەتكەن بە مرۆڤێكی بەهێز

كاتێك خۆت هەڵە دەكەی ئەوەش بۆ كەسانی تر بە شایستە ببینە

کاتێك هەڵەیان بەرامبەر کردی لێیان ببورە

هەوڵ مەدە هەمان هەڵەیان بەرامبەر بکەیت

گەر وابێ هیچ جیاوازیەکت نیە لەگەڵ ئەوان

هەڵە بە هەڵە چارەسەر ناکرێ

<u>فروغی فروغزاد دەڵێ</u>

دڵت بتەکێنە

کاتێك هەڵەکانت کەوتنە سەر زەوی مەهێلە هەر لەوێ بمێننەوە

تەنها لە نێو هەڵە کانت دا تەجروبەیەك بکێشە دەرەوە

بیخە چوار چێوە و بیدە لە دیواری دڵت

هەڵە کردن هەڵە نییە ، لە هەڵەدا

مانەوە هەڵەیە !

نیلسۆن ماندێلا دەڵــێ:

ڕۆژێك لەگەڵ چەند پاسەوانێك کە بە جل و بەرگێکی سادەوە حەزم دەکرد لە چێشتخانەیەکی شار نانێك

بەیەکەوە بخۆین ، کە چووینە ژوورەوە دانیشتین گارسۆنی چێشتخانەکە هات و هەر کەسە و خواردنی خۆی

پێ گووت دوای کەمێك خواردن هات و دەستمان کرد بە نان خواردن لە سوچێکی ڕێستوڕانت کە کەسێك

دانیشتبوو زۆر شپرزە بوو ، یەکێك لە پاسەوانەکانم بانگ کرد و گوتم ئەو پیاوەی ئەو سووچەو بۆ بێنە

سەر خوانەکەم و بانگی بکەن

پاسەوانەکانم سەریان سوڕما یەك لە پاسەوانەکانم چوو بۆ لای پێی گووت فەرموو بەڕێزم ئەو پیاوە حەز

دەکات لەگەڵی دانیشیت و خزمەتت بکات

کابرا هات و ئەویش خواردنی خۆی هات و دەستمان کرد بە نان خواردن و نە من قسەم کرد و نە ئەویش

قسەی کرد ، بەڵام شڵەژاوییەکی زۆر بە ڕوخسارییەوە دیار بوو کابرا خواردنەکەی تەواو کرد و سوپاسی

کردم و ڕۆیشت ، پاسەوانێکم پرسی

بەڕێزم هەرچەندە دەعوەتی جەنابتان بوو بەڵام ئەو پیاوە لە کاتی نان خواردن دا دەستەکانی دەلەرزی و

ڕەنگ و ڕوخساری و باری دەروونی تێك چوو بوو

ماندێلا وەڵامی دایەوە و گووتی دەزانن ئەوە کێ بوو پاسەوانەکان ووتیان نەخێر ، ماندێلا ووتی ئەوە ئەو

کەسەیە کە کاتێك زیندانی بووم وە لە ناخۆشترین باری دەروونی و گەرما برسییێتی و بێخەوی و ئازاری

جەستەیی دا بووم هاوارم دەکرد تەنیا بۆ پەرداخێك ئاو تەنیا پەرداخێك ئاو

ئەو کابرایە ئەو کەسە بوو پاسەوانی زیندانیەکانی دەکرد

هەرجارێك هاوارم بکردایە بۆ ئاو ئەو دەهات میزی دەکرد بە سەرو دەم و چاومدا

ئێستا منی ناسییەو بۆیە وا باری دەروونی تێك چوو

حەزم کرد پێی بڵێم من هەڵە بە هەڵە ڕاست ناکەمەوە و نەبووم بە سەرۆکیش بۆ ئەوەی تۆڵەتان لێ

بکەمەوە

بۆ ئەوەی خزمەتان بکەم و بە هەموومان ولآت بەرەو پێشەوە بەرین

ئایندەیەکی پاکتر و گەشتر و جوانتر بنیات بنێین

﴿نیلسۆن ماندێلا﴾

ئەو کەسەی هیچ هەڵەیەکی لە ژیان نەکـردووە

هەرگـیز هیچ شتێکی نوێی تاقینەکردۆتەوە

﴿ئەلبێرت ئەنیشتاین﴾

لە کاتێ هەمووومان مەحکومین بە هەڵە کردن کەواتە بهێلە هەڵە بکەی دۆڕان قبوڵ بکە بۆ ئەوەی چێژ لە

سەرکەوتن ببینی، کاتێ ویستت فێری زمانێکی بیانی ببی...

مەترسە لەوەی قسەی پێ بکەی قسە بکە با هەڵە بکەی تۆ لەو هەڵانەت فێری دەستەواژە ڕاستیەکان دەبی

کاتێ دەتەوێ سیمینارێك پێشکەش بکەی مەترسە لەوەی لە ناو ئا پۆرای پۆلدا هەڵە بکەی با هەڵە بکەی

ئەو هەڵەیە وات لێ دەکات جارێکی تر زۆر باشتر خۆت ئامادە بکەی چەندی زیاتر ژیان بکەی زیاتر هەڵە

دەکەی و ئەزموون لە هەڵەکان وەردەگری

وە کاتێکیش هەڵەت بەرامبەر کرا ئەو کەسە بەیەك جاری مەسڕەوە لە ژیانت بەڵکو لێی ببورە بەڵام

ئەزموون وەرگرە لە هەڵەکەی لەبیر مەکە ئەو هەڵەیە چی بوو بۆ ئەوەی نەتوانن هەمان هەڵەت بەرامبەر بکەن

بەلام هیچ کات ....هیچ کات هەڵەیەك نەکەی گەڕانەوەی نەبێ

: هەندێ هەڵە هەن چاك کردنەوەی نیە بەڵکو دونیایەك پەشیمانی و دەردت پێ دەدەن بۆ نموونە

تۆ دەستت بچێتە کوشتنی کەسێك ئایا بەوە دەوترێ هەڵە؟ ئایا چاك کردنەوەی هەیە ؟

نەخێر ئەوە پێی دەوترێ لەناوبردنی کەسێك بێ بەش کردنی رۆحێك لەو ژیانە کە وەك ئێمە

حەزی دەکرد بگات بە خەونەکانی

دایکم جوانترین ئافرەت بوو کە لە ژیانمدا

بینیومە ، بە هەموو بوونمەوە قەرزداری دایکمم

هەموو سەرکەوتنەکانی ژیانم دەگەڕێنمەوە بۆ

ئەو پەروەردە و ئەخلاقی و جەسەدی و

ڕۆشەنبیرییەی کە لە ئەوم وەرگرتووە

﴿جۆرج واشنتۆن﴾

قــەدریــان بــزانە

هەموو ئەو چرکانەی کە تێیدا پێکەنیوی

هەموو ئەو رۆژانەی کە تەندروست بووی

هەموو ئەو هەفتانەی پیاسەیەکی پڕ چێژت بەڕێ کردووە لە گەڵ ئازیزێکت

هەموو ئەو مانگانەی گەشتێکی نایابت بەڕێ کردووە لەگەڵ خێزانەکەت

هەموو ئەو ساڵانەی نیگا پڕ سۆزەکانی دایکت و باوکت لەبەر چاوانت بوونە

قەدریان بزانە

قەدری هەموو ئەو ساتانەی بزانە کە پڕ بەدڵ پێکەنیوی و هەستت کردووە دڵخۆشترین کەسی

قەدری هەموو ئەو گەشت و دانیشتنانە بزانە کە لەگەڵ ئەو کەسانە بەسەرت بردووە بەشێك بوونە لە

ژیانت

هەستت کردووە کە چەندە گرینگی و چەندە خۆشەویستی

قەدری هەموو ئەو قسە و گوفتارە شیرینانە بزانە کە دایك و باوکت بۆ دڵخۆشی تۆ کردوویانە هەمیشە باوەشی موحیبەتیان بۆ کردوویەوە لە بوون و نەبوون هەوڵیان داوە تۆ هەست بەکەمی خۆت نەکەی و نەیان هێشتوە لە هیچت کەم بێت ، خواردنەکەی بەردەم خۆیان بۆ تۆ داناوە شەوان بە سکی برسیەوە خەو بردوونویەتەوە ، قەدری هەموو ئەو شتانە بزانە کە تۆ خاوەنیانی هەمیشە گلەیی ئەوە مەکە بۆچی هاوڕێکەم ئەوەی هەیە و من نیمە ، ئاوات بە ژیانی کەس مەخوازە چونکە شوێنەکەت بە بەتاڵی دەمێنێتەوە

ئەوە بزانە کەسانێکیش هەن هیوا بە ژیانی تۆ دەخوازن

دەرهێنەری گەورەی سوری ﴿مستەفا عەقاد﴾ دەڵێت :

وام دەزانی دایك هەرگیز درۆ ناكات بەڵام بۆم دەركەوت من هەڵەم دوای ئەوەی دایكم هەشت درۆی لەگەڵ كردم ئەوەش ئەو هەشت درۆیەی دایكم كە لەگەڵ منی كردووە تا بزانن دایك چۆن درۆ دەكات

من لە خێزانێكی زۆر هەژار لە دایك بووم ، بە منداڵی زۆر جار خواردنی پێویستمان نەبوو بیخۆین هەركاتێك تۆزێك برنجمان دەستكەوتبایە دایكم بەشەكەی خۆی دەكردە ناو قاپەكەی منەوە و دەیوت كوڕم هەموو برنجەكە بخۆ من برسیم نیە!

كە تۆزێك گەورەتر بووم دایكم دەچوو لە چۆمێكی نزیك ماڵی خۆمان ماسی ڕاو دەكرد زۆر جار هیچی دەسن نەدەكەوت ،جارێكیان بەخت یاوەری بوو دوو ماسی ڕاو كردبوو خێرا گەڕایەوە ماڵەوە و ئامادەی كرد و هەردوو ماسیەكەی خستە بەردەمی من كاتێك من پارچەیەكم دەخوارد ئەو پاشماوەكەی منی هەڵدەگرتەوە دەیخوارد دڵم پێی سووتا ماسییەكەی ترم بۆ دانا وتم دایە گیان ئەمە بخۆ ، بۆی گەڕاندمەوە و وتی كوڕم خۆت بیخۆ من حەزم لە ماسی نیە!

گەورەتر بووم و دەبوو بچمە قوتابخانە بەڵام پارەی پێویستمان نەبوو بۆ خەرجی قوتابخانە ناچار دایكم لەگەڵ دوكانێكی كوتاڵفرۆش ڕێكەوتبوو كە كوتاڵی بۆ بفرۆشێت بە كۆڵ كوتاڵی بەسەر ماڵەكاندا دەگێڕا و پێی دەفرۆشتن ، جارێكیان زستان و باران بوو و كرێوە بوو دایكم درەنگ كەوت منیش ڕۆیشتم

به دوایدا کۆڵانەکان گەڕام بینیم لە کۆڵانێکدایە و باران هەموو لاشەی تەڕ کردووە

ووتم دایە گیان سەرمایە و درەنگە و تۆش هیلاکیت وەرەوە ماڵەوە و سبەینێ ئەوانەی ماوە بیانفرۆشە

وتی کوڕم خەمت نەبێ من ماندوو نیم !

ڕۆژێکیان دوا تاقیکردنەوەمان بوو لە خوێندنگە، دایکم سوور بوو لەسەر ئەوەی لەگەڵمدا بێت

من چوومە ژوورەوە و ئەو لە دەرەوە لەبەر ئەو گەرمایە وەستا بوو چاوەڕوانی منی دەکرد، کە هاتمە دەرەوە

لە باوەشی گرتم و پێی ووتم خودا سەرکەوتووت بکات،دەبەیەکی بچووك ئاوی پێبوو پێیدام منیش لە

تینوێتیدا پەلامارمدا و دەستمکرد بە خواردنەوەی چاوم چوە سەر نیگاکانی دایکم کە ئارەقی پێدا دەهاتە

خوارەوە ئاوەکەم پێدا و وتم دایە گیان تۆش بخۆرەوە ، وتی کوڕم بیخۆرەوە من تینوم نیە !

کە باوکم کۆچی دوایی کرد هەموو بەرپرسیارێتییەکە کەوتە سەر شانی دایکم خۆی هەم دایك بوو هەم

باوك حاڵمان خراپ بوو مامێکم هاوکاری دەکردین و خواردنی دەداینێ ، دراوسێکان بە دایکمیان ووت بۆ

شوو ناکەیتەوە و پیاوێك هەبێت ئاگای لێتان بێت و خەرجیتان بکێشێت و خۆشت گە نجیت ، دایك ڕەتی

کردەوە هاوسەرگیری بکات و وتی من پێویستم بە خۆشەویستی نیە !

خوێندنم تەواو کرد و لە زانکۆ دەرچووم کارێکی تا ڕادەیەك باشم دەستکەوت، وتم ئیتر کاتی ئەوەیە

دایکم پشوو بدات و من خەرجی ماڵەو بکێشم لەو کاتەی دایکم توانای گەڕانی نێو کۆڵانەکانی نەما بوو و

لە ناو بازاڕ مێزێکی دانا بوو سەوزەی لەسەر دەفرۆشت هەرچەندم کرد وازی لە کارەکەی نەهێنا، بۆیە

بەشێك لە مووچەکەم بۆ تەرخان کرد بەڵام وەری نەگرت و وتی کوڕم پارەکان هەڵگرە بۆ خۆت و تۆ

پێویستت پێی دە بێت من بەشی خۆم پارەم هەیە !

لە پاڵ ئیشەکەمدا درێژەم بە خوێندنیش دا و ماستەرم وەرگرت، بە هۆیەوە موچەکەم زیاد بوو و پلەشم

بەرز بووەوە ،ئەو کۆمپانیای کارم لێدەکرد داوایان لێکردم بچمە لقی سەرەکی کۆمپانیا لە ئەڵمانیا لەوێ

کار بکەم

منیش زۆر دڵخۆش بووم کە خەونێکی لەمێژینەم دێتە دی و ژیانم خۆش دەبێت

ڕۆشتم و خۆم ڕێکخست و ناردم بە شوێن دایکمدا تا بێت لەگەڵ مندا بژی ، بەڵام لە ترسی ئەوەی گرفتم بۆ

دروست بکات نەهات و وتی کوڕم من ناتوانم ئێرە بەجێ بێڵم و حەزم لە ژیانی خۆشی ئەوێ نییە!

دایکم پیر بوو و توشی نەخۆشی شێرپەنجە بوو منیش ویستم لەلای بم ، بۆیە کارەکەم جێهێشت و

گەڕامەوە بۆ لای بینیم زۆر لاواز بووە و نەخۆشی زۆری بۆ هێناوە و ئەو دایکەی جاران نییە

نەشتەرگەریمان بۆ کرد بەڵام باشتر نەبوو ، کە بینیم بەو حاڵەوە خۆم پێنەگیراو فرمێسك بە چاوا نمدا

هاتە خوارەوە ،بەڵام ئەو ویستی دڵنەوایی من بکات و وتی: کوڕم خەفەت مەخۆ من باشم و هەست بە

ئازار ناکەم ، دوای ئەوەی وای پێوتم چاوەکانی لێکنا و ئیتر هەرگیز نەیکردەوە ..

ئەگەر تا ئێستا دایکت لە ژیاندا ماوە ئاگاداری بەو قەدری بزانە

دایك پارچەیەكی گەورەی ژیانە و ژیانت پێدەبەخشێ

دەستە ماندووەكانی باوك بگوشن و

ماچی بكەن بە لاساییكردنەوەی ئەوم و ئەو شكۆی باوك مەشكێنن گلەیی

مەكەن لەوەی بۆ ئەوەی تۆ نیتە كەسانی تر هەیانە

لە كاتێ شەو و ڕۆژ باوك بۆ تۆ كاردەكات

مەولانای ڕۆمی دەفەرموێ

باوك و كوڕێكیان بردە بەردەم دادوەر ، دادوەر فەرمانی دا

هەر یەكەیان سەد داری لێ بدرێت

یەكەم جار باوكەكەیان هێنا و سەد داریان لێدا و دەنگی نەبیسترا

كاتێك كوڕەكەیان هێنا و یەكەم داریان لێدا باوك كەوتە هاواركردن

لێیان پرسی تۆ بەرگەی سەد داری خۆت گرت

بەڵام

بەرگەی دارێكی كوڕەكەتت نەگرت؟

ئەویش ووتی دارەكان لە پێستم دەدران بەڵام

ئێستا لە جەرگم دەدرێن

كاتێك لە كوڕەكەم دەدرێ

ئەوە لەبیر نەکەین کە هەرچی گوفتاری شیرین و نازدارە با بیکەین بە دیاری بۆ دایك و باوکمان

ئەوان درووست کراوێکی بەرزی ئەو جیهانەن

کە دووبارە بوونەوەیان نیە وە هیچ کەسیش ناتوانێ جێگایان بگرێتەوە

خودای گەورە ئەوانی بە پیرۆزی خوڵقاندوە هەر بۆیەش هەمیشە لە گەڵ

ئێمەدا میهرەبان بوونە

دایك میهرەبانی دەبەخشێ قوربانی دەدا چاوپۆشی دەکا لە هەڵەی ڕۆڵەکانی

باوك کۆشش دەکا کار دەکا ماندوو بوون دەچێژی تا مندالەکانی پێبگەینی

با ئێمەش قەدری ئەو هەموو سۆزە بزانین

قەدریان بزانین و چاکەیان لەگەڵ بکەین هەتا لە ژیاندان

چونکە ئەو کاتەی ئەوان دەڕۆن شێت و شەیدای یەك ووشەی ئەوان دەبن

بەلاّم هیچ دەنگێك نابیستی .

کلیلێك بە

کلیلێك بە بۆ دەرگای دڵە تەنگەکان

کلیلێك بە بۆ هەموو ئەو قفڵانەی جارێکی تر مەیلی کرانەویان نیە

هەموو ئەو دڵانەی هەست بە دۆڕان دەکەن

هەست بە بێ ئومێدی دەکەن

هیچ کلیلێك شك نابەن

بۆ کردنەوەی دەرگایەکی نوێی ئومێد

تو ببەرە ئەو کلیلە

قفڵەکان بکەرەوە

باخچەی خۆت گوڵرێژ بکە و ڕۆحت بڕازێنەوە

لەبری ئەوەی چاوەڕێی کەسێك بکەی

بۆ ئەوەی گوڵت بۆ بێنێ

﴿ ڤیرۆنیکا شۆفستۆن﴾

متـمـانـەت هەبـێ

لە سەخترین کاتەکانی ژیاندا ئەو کاتەی غەمەکان خەریکە دە تخنکێنن

لەو کاتەی ژیان هەموو دەرگاکانی بەسەرتدا داخستوە

ناتوانی بە ئاسوودەیی هەناسە بدەی ، هیچ تروسکایەکی هیوا نابینی

ژوورەکەت خامۆش و بێدەنـــــگ

کتێبەکان تۆزی ئیهمالیان لەسەر نیشتوە

خۆزگە بە مەلە فڕیوەکانی ئاسمان دەخوازی کە چەندە بە ئازادی دەفڕن

متـمانەت هەبـێ

هەموو ئەوانە تێدەپەڕن

هیچ تۆفانێك تا هەتایی نییە

هیچ چیرۆکێك بیٚ کـۆتـایی نیه

ئەو کاتەی وا هەست دەکەی هیچ کاتێك ژیان بە ڕووتدا پێناکەنێت

متمانەت بە خودا هەبیٚ

ئەو رۆژە دیٚ چاوانت فرمێسکی شادی دەڕێژن

پەرجوێك ڕوو دەدات کە هیچ کات خەیاڵت بۆی نەکردووە

بەهێزبە ، متمانەت هەبیٚ

ڕۆژێك دێت بەو ڕۆژانە پێدەکەنی کە خەمت بۆی خواردووە

ڕۆژانێك هەست بە لاوازی خۆت کردووە و خۆت بە شکستخواردوو زانیوە ئەو ساتـانەی

دەنگی قـاقـای کەسانی تـر لات شتێکی نـامۆ بووە ، لێوەکانت زەردەخەنەکانی تۆراندوە

ئەو ساتـانەی دەستت بۆ کـارێك بردووە تێیدا سەرکەوتوو نەبووی

ئەو ساتـانەی خۆت بە بەش خوراوی هەموو ئەو خۆشیانەی زانیوە

کە کەسانی تـر هەیان بووە

ئەو رۆژانەی لووت بەرزی کەسانی تـر بەسەر تۆدا دڵتی تەزاندووە

ئەو ساتـانەی بە دەست نەخۆشیەوە نـالآندووتەوە و گلەیت لە بیٚ هێزی خۆت کردووە

خۆ بەراورد کردنت لەگەڵ کەسانی تر کە ژیانیان فەراهەم بووە لە هەموو شتێك

تەنیا لەبەر ئەوەی متمانە نـابینی مانـای ئەوە نیە بوونی نیە

نـاتوانی هەوا ببینی لە کـاتێکدا بەبەردەوامی هەنـاسە دەدەی

دەبێ فێری ئەوە بین کە ببین بە باشترین هاوڕێی خۆمان

فێری ئەوە ببین لە ساتە سەختاکاندا خۆڕاگر بین و هیوا لە دەست نەدەین

چاوەڕێی ئەوە نەبین کەسێك دەستمان بگرێت و لە تاریکی دەرمانبهێنێت

خودایەك بەو هەموو گەورەییەی کە ئێمەی گەیاندۆتە ئەمڕۆ

هەر ئەویش دەتوانێ ناخۆشیەکا نمان لەسەر لابەرێ

متمانە بوون بە خودا و بە خودی خۆت کلیلی ئاسوودەیی و بەرەنگاریەکانە

ناخۆشیەکان تەواو دەبن .....

متمانەت هەبێ .

هیــوا

ماریا لە خێزانەکی هەژار هاتبۆوە دونیاوە کچێکی رۆح سووك و بەهێز بوو کە هەمیشە جێگای شانازی

خێزانەکەی بوو لە هەموو بارودۆخێك دا خۆڕاگر بوو و کۆڵی نەدا خوێندنی بە جلی خراپ و گیرفانی بەتاڵ

وسکی برسی بەڕێ کرد وە بە سەرکەوتوویی قۆناغی قوتابخانەی تێپەڕاند

لە بەشێکی باش لە یەکێك لە زانکۆکان وەرگیرا زۆر متمانەی بە خۆی بوو کە یەکەمی سەر بەشەکەی خۆی

بێت چەندین جار پێیان دەوت تۆ ئەوەندە بە شانس نی ، تۆ ناتوانی ، تۆ لە خێزانێکی هەژاری ناتوانی

بگەیە ئەو ئاستە

ماریا هەموو ئەو قسە روخێنەرانەی فەرامۆش کرد متمانەی بە خۆی هەبوو کە دەتوانێ ئەوە بکات

هەر چوار ساڵی خوێندنی تەواو کرد توانی ئەو خەونە بێنێتە دی و پلەی یەکەم بە دەست بێنێ

بەلاّم ئەو دڵخۆشیەی ماریا گۆڕا بۆ ناخۆشەکیەکی قورس

باوکی توشی سەکتەی دڵ ﴿جەڵتە﴾ هات و بارودۆخ و گوزەرانیان زۆر قورس بوو بەم هۆیەش کەس نەبوو

کاریان بۆ بکاو خەرجیان بکێشێ ناچار برا گەورەکەی کە تەنها تەمەنی 16 ساڵ بوو وازی لە خوێندن

هێناو دەستی کرد بە کار کردن بۆ ئەوەی ماڵەوە بژیێنێ

ماریا زۆر داڕوخاوبوو ئەو غەمانە وەك شاخێك بوو بەسەر شانیەوە چونکە زۆر شوێن گەڕا بۆئەوەی کارێك

بدۆزێتەوە بەلاّم بەداخەوە هەموو جارێ بە بێ هیوایی دەگەڕایەوە ماڵەوە وە لەگەڵ ئەوەی یەکەمی سەر

بەشەکەی خۆی بوو لە زانکۆ بەلاّم دانەمەزرا

بۆیە لەماڵەوە ڕۆژانە کارە ماڵەوەی دەکرد خزمەتی باوکی دەکرد وەرزشی بە دەست و قاچی دەکرد تا

بکەونەوە جوڵە

ژیان ئەوەندە ماریای خستە ناخۆشی کە توانای نەبوو بە ئاسوودەیی هەناسە بدە

هیوای دەخواست کە ئەو ڕۆژە بێت شتەکان باش ببنەوە هەمیشە بە یەقینەوە داوای لە خودا دەکرد

دەرگایەکی ڕەحمەتی بە ڕوویدا بکاتەوە ، هیوای لە دەست نەدا هەمیشە دەی ووت ڕۆژێك دێت هەموو شتێك

باش دەبێت

ساڵانێك ژیانی بەو جۆرە تێپەری هەمیشە بە هیواوە دەژیا تا ڕۆژێکیان لە زانکۆوە هەواڵیان پێدا کە ئەو

دامەزراوە دەتوانێ وەك مامۆستا لە زانکۆ وانە بڵێتەوە هەر ئەوەندە نا...

خودا گەورە بۆی کردە دوو خۆشی ماریا داواکاری هاتوو و چووە نێو ژیانی هاوسەریەوە

ئەوەبوو ئە نجامی ئەو هەموو بەهێزی و متمانە بەخۆبوونە

متمانەت بە الله هەبێت کە هەموو ناخۆشیەکان کۆتایی دێت

متمانەت بە خۆت هەبێ کە دەگەی بە خەونە مەحاڵەکان

هاوڕێیەتی چییە؟

دوو ڕۆحە نیشتەجێی یەك جەستەن

﴿ئەریستۆتاڵ﴾

هاوڕێی باش بۆنی گوڵ دەدا

هاوڕێ وشەیەکی پێنج پیتیە بەڵام دونیایەك مانای جوان دەدا

هاوڕێ باشەکان دیاری خودان بۆ ئێمە کە لەو پەری بێ ئومێدی دەبنە هەزار ئومێد ،خۆشەویستیت پێدەدات

هاوڕێ باشەکان گەوهەرێکن کە خودا بە هەموو کەسی نادات شانەکانی بە تۆ دەستپێری لەو کاتەی

پێویستت بە کەسێکە سەر بکەیتە سەر شانی ،هاوڕێی میهرەبان گوڵە بەپیونیەکانی خۆی بە تۆ دەدات

هەوڵی دڵخۆش کردنی تۆ دەدات لەکاتی دونیایێ غەم لە دڵی خۆی دا هەیە ئامادەیە گوێ لە قسەکانی تۆ

بگرێت ئەگەر درەنگانی شەویش بێ ، هیوات پێدەدات ، متمانەت پێدەبەخشێت

بە لەگەڵ ئەو بوونت هەستی ئەوەت لەلا دروست دەبێت کە چەندە بەهێزی

هاوڕێی ڕاستەقینە ئەو کەسەیە پشتیوانت دەبێ بۆ بەردەوام بوونت لەسەر کارە جوانەکانت و بە کارە

هەڵەکانیشت دەڵێ بوەستە ، هیچ کەسێ نیە لە دونیا پێویستی بە هاوڕێ نەبێ

وەك ابن قیم الجوزیه دەڵێ: هاوڕێی باش لە نەفسی خۆت باشترە چونكە نەفست فەرمانی خراپەت
پێدەكات بەڵام هاوڕێی باش فەرمانی چاكەت پێدەكات

هاوڕێیەتی پەیوەندیەكی پیرۆزە كە دوو كەس بتوانن متمانەیەكی پتەو دروست بكەن لە هەموو شتێكی
یەكتر دڵنیا بن لەكاتی نهێنیەكانی خۆیان لەلا یەكتر باس دەكەن نەڵێ با نێوانی خۆمان بێ،
ئەو هاوڕێیەتیەی كە ڕۆژانێك لەو پەڕی خۆشەویستی و میهرەبانیەوە پێكەوەتان گوزەراندبێ بەڵام كاتێك
عاجزیەك كەوتبێتە نێوانتان ئەو پەڕی هیچیە كە بچیت نهێنیەكانی هاوڕێكەت لای ئەم و ئەو باس بكەی
بەڵكو دەبێت ئەو نهێنیانە لەگەڵتدا بچێتە ژێر گڵ .

كێ بكەینە هاوڕێی خۆمان : ئەو هاوڕێیەی كە لەكاتێ هەموو دونیا پشتت تێدەكات ئەو لەگەڵتدا بمێنێتەوە
لە هیچ بارودۆخێك لەگەڵتدا نەگۆڕێت ، پەیوەندیت پێوە بكات تەنها بۆ ئەوەی لە تەندروستیت بپرسێت
لە خۆشیدا لەگەڵت پێبكەنیت و لە ناخۆشی دا فرمێسكەكانت بسڕێ
ئەو شتانەی خۆش بوێت كە تۆ خۆشت دەوێت لە چاوانی ئەودا تۆ جوانترین و باشترین بیت
گرینگیت پێبدات و گوفتا رشیرین بێت تەنانەت لە كاتی توڕەیش گوفتار شیرینی وون نەكات و
هەرچی گوفتاری جوانە وەك ملوانكە و دەست بەند بیكاتە بەرت ، هیچ كات هەست بە ئیهمال بوون نەكەی

کاتێ لەگەڵ ئەو دای، هاوڕێی ڕاستەقینە بێ هیچ بەرژەوەندیەك لەگەڵت دەبێت خۆشی دەوێی وەك ئەوەی
کە هەی هەڵەکانت ڕاست دەکاتەوە ئافەرینی هەموو کارە باشەکانت دەکا هانت دەدا بۆ ئەوەی زیاتر پێش
بکەوی .

<u>لوقمانی حەکیم دەڵێ</u>: ئەی کوڕی خۆم یەکەم شت کە بەکەڵکت بێت و ڕزگارت بکات دوای باوەڕ بەخودا
هاوڕێی چاکە بەڕاستی هاوڕێی چاك وەك دارخورما وایە یان لە سێبەری دادەنیشی یان لە لەبەرە
شیرینەکەی دەخۆی یان سود لە لقەکانی وەردەگری .

هاوڕێ و نیوێك

دەگێڕنەوە بازرگانێك بە کوڕەکەی وت : چەند هاوڕێت هەیە ؟

کوڕەکەش وتی : چل هاوڕێم هەیە

بازرگانەکەش وتی : کوڕم من بەو تەمەنە تەنیا هاوڕێ و نیوێکم هەیە

پاشا گوێی لەو قسەیە بوو سەری سوڕما!

لە دارو دەستەکەی پرسی یەکێك تێم بگەینێت هاوڕێ و نیوێك واتا چی؟

وتیان : دەزانین هاوڕێیەك واتای چی بەڵام نیو هاوڕێ نازانین

پاشا وتی : بڕۆن ئەو بازرگانەم بۆ بانگ بکەن بازرگانەکەیان هێنایە کۆشك

پاشا لێی پرسی : پێم بڵێ هاوڕێی و نیو هاوڕێ واتای چی؟

بازرگانەکە وتی : قوربان ناتوانم بە قسە بۆت ڕوون بکەمەوە

پاشا وتی : ئەی چۆن دەتوانیت؟

بازرگانەکە وتی : قوربان فەرمان بدە کە ڕۆژی هەینی بازرگانەکە لە سێدارە دەدرێ چونکە تاوانێکی

گەورەی ئە نجام داوە

خەڵکێکی زۆر کۆبونەوە و پاشا وەستابوو چاوەڕێی لە سێدارەدانی بازرگانەکە بوو

پیاوێك هات و بە پاشای ووت گەورەم من ئامادەم نیو ئەو پارەیی هەمە بیدەم تکایە هاوڕێکەم ڕزگار بکە

پاشا وتی گەر هەموو سامانەکەشتم بـدەیی نابێت

هاوڕێکەت تاوانێکی گەورەی ئە نجاو داوە

پیاوەکە بە بازرگانەکەی ووت هاوڕێکەم گوێت لێ بوو هەموو سامانەکەم بەخشی لە پێناوت بەلاّم پاشا

ڕازی نەبوو ئایا بەوەفا بووم؟

بازرگانەکە وتی بەڵێ ئێستا بڕۆ خەمی منت نەبێ

دواتر پیاوێك بە ڕاکردن هات و بە پاشای وت

ئەتەوێ ئەو بازرگانە لە سێدارە بدەی ، ئەو بێتاوانە من تاوان بارەکەم ڕووی کردە خەڵکەکە و وتی

خەڵکینە بازرگانەکە بێ تاوانە

من ئەو کارە خرا پەم کردوە من شایەنی مردنم نەك بازرگانەکە

پاشا وتی: زۆر باشە تۆ لە سێدارە دەدەین لە جێی ئەو

پیاوەکە وتی: بەڵێ من لە سێدارە بدە من تاوانبارم

پاسەوانەکان پەتیان کردە ملی هاوڕێی بازرگانەکە هەتا لە سێدارەی بدەن

پاشا پێی وت: پەشیمان نابیتەوە؟

پیاوەکە وتی: نەخـێر با هاوڕێکەم بگەڕێتەوە ناو ماڵ و منداڵی گەورەم

پاشان بازرگانەکە بە زەردەخەنەیەکەوە بە پاشای وت

گەورەم ئێستا زانیت جیاوازی نێوان هاوڕێیەك و نیو هاوڕێ چییە؟

هەرکەس بە ماڵ و سامانەکەی هاوڕێت بوو ئەوە نیو هاوڕێیە

هەرکەسیش گیانی خۆی پێبەخشیت ئەوە یەك هاوڕێیە .

ئەوەیە نموونەی جوانی هاوڕێیەتی کە گیانی خۆی فیدا بکات بو سەلامەتی تۆ

وەك پێس دەڵێت

هاوڕێ ئەو کەسە نیە کە لە پێناوت خەڵك دەکوژێ

هاوڕێ ئەو کەسەیە کە لە پێناوت دەمری

﴾ کۆتـــایـی ﴿